

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
IM. EUGENIUSZA PIASECKIEGO W POZNANIU**

Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim

Kierunek: Fizjoterapia

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **FIZJOTERAPIA KLINICZNA W ORTOPEDII
I TRAUMATOLOGII**

Kod przedmiotu: **ZWKF_FT_J_O_D.14_s**

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot/moduł: **Zakład Fizjoterapii**

Osoba odpowiedzialna za kartę – koordynator przedmiotu:

dr hab. Leszek Zguczyński

Osoby prowadzące przedmiot:

1. dr n. med. Krzysztof Chrobowski – semestr 4
2. dr Sabina Dolot – semestr 5
3. mgr Kamil Góral

Data opracowania: **15.01.2021 r.**

Aktualizacja: **30.09.2021 r.**

1. Podstawowe informacje

Forma studiów	studia stacjonarne			
Stopień studiów	studia jednolite magisterskie			
Profil	praktyczny			
Specjalność	–			
Rok studiów / semestr	rok 2–3, semestr 4–5			
Status przedmiotu	obowiązkowy			
Język przedmiotu	polski			
Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	seminaria	inne
Wymiar zajęć	60 (30+30)	60 (30+30)		
Liczba punktów ECTS	6 (3+3)			

2. Cele przedmiotu

C1	Teoretyczne i praktyczne wprowadzenie do pełnego prowadzenia fizjoterapeutycznego postępowania leczniczego w ortopedii i traumatologii narządu ruchu.
C2	Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i wymogami z zakresu Państwowego Egzaminu Fizjoterapeutycznego w obszarze fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu, w ortopedii i traumatologii narządu ruchu z elementami fizjoterapii w medycynie sportowej, rekomendowanymi przez Krajową Izbę Fizjoterapeutów.
C3	Przygotowanie do prawidłowego przeprowadzenia procesu diagnostycznego w ortopedii i traumatologii narządu ruchu: badania podmiotowego i przedmiotowego oraz oceny układu ruchu w warunkach statycznych i dynamicznych
C4	Zaznajomienie ze specyfiką poszczególnych etapów rehabilitacji w ortopedii i traumatologii narządu ruchu oraz możliwościami fizjoterapii na każdym z nich.
C5	Przygotowanie do właściwej komunikacji z pacjentem zmagającym się ze schorzeniem ortopedycznym oraz z jego rodziną.

3. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

- podstawowe wiadomości z biologii, chemii i fizyki na poziomie szkoły średniej,
- podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem układu ruchu,
- dbałość o precyzyjną nomenklaturę zawodową i właściwą komunikację w pracy z pacjentem.

4. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK1	zna i rozumie etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie ortopedii i traumatologii, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	P7S_WG P7S_WK

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK2	zna i rozumie zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie ortopedii i traumatologii, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	P7S_WG P7S_WK
EK3	zna i rozumie ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania ortopedycznego	D.W6	P7S_WG
EK4	potrafi dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	P7S_UW
EK5	potrafi dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa	D.U4	P7S_UW
EK6	potrafi dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktąż w zakresie posługiwania się protezą	D.U5	P7S_UW
EK7	potrafi dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce	D.U6	P7S_UW
EK8	potrafi instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U7	P7S_UK
EK9	potrafi stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	P7S_UK P7S_UO

5. Treści programowe

WYKŁADY

Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
SEMESTR 4		
W1	Badanie narządu ruchu niezbędne dla programowania procesu usprawniania i dostosowania metod fizjoterapeutycznych do celów kompleksowej rehabilitacji w ortopedii i traumatologii	4
W2	Fizjoterapia po zwichnięciach, skręceń i złamaniach.	4
W3	Fizjoterapia w chorobach ścięgien, więzadeł i tkanki łącznej.	8
W4	Fizjoterapia pacjentów po amputacjach kończyny górnej i dolnej.	4
W5	Fizjoterapia w uszkodzeniach stawu barkowego.	4
W6	Wady postawy i skrzywienia boczne kręgosłupa. Diagnostyka, kwalifikacja do leczenia.	6
SEMESTR 5		
W7	Uszkodzenia stawu skokowego.	4
W8	Choroba zwyrodnieniowa stawów. Endoprotezoplastyka stawów biodrowych, kolanowych i barkowych.	8
W9	Fizjoterapia po protezoplastykach stawów biodrowych i kolanowych.	4
W10	Uszkodzenia miednicy.	4
W11	Uszkodzenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego.	4
W12	Uszkodzenia stawu kolanowego. Fizjoterapia po zabiegach rekonstrukcji ACL i po artroskopiach.	6
	Razem	30+30
ĆWICZENIA		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
SEMESTR 4		
ĆW1	Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie ze studentami. Omówienie warunków zaliczenia przedmiotu. Najczęściej występujące błędy lub powikłania u pacjenta w przebiegu chorób ortopedycznych	5
ĆW2	Słuczenie, skręcenie, zwichnięcie, złamanie - charakterystyka, definicje, przyczyny, klasyfikacje, objawy i przebieg obrażeń, dysfunkcji i chorób narządu ruchu.	5
ĆW3	Wywiad i badanie oraz zasady postępowania fizjoterapeutycznego w ramach leczenia zachowawczego lub operacyjnego pacjentów po urazach ortopedycznych, z uwzględnieniem chorób współistniejących, wieku oraz płci.	5
ĆW4	Etapy gojenia tkanek miękkich i tkanki kostnej. Zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom w ostrych uszkodzeniach narządu ruchu.	5
ĆW5	Zasady fizjoterapii pacjentów po amputacjach kończyny górnej i dolnej.	2
ĆW6	Fizjoterapia w uszkodzeniach stawu barkowego.	2
ĆW7	Wady postawy i skrzywienia boczne kręgosłupa w ujęciu fizjoterapeutycznym. Diagnostyka, kwalifikacja do leczenia.	5
ĆW8	Kolokwium zaliczeniowe.	1

SEMESTR 5		
ĆW9	Możliwości fizjoterapii w chorobie zwyrodnieniowej stawów. Endoprotezo-plastyka stawów biodrowych i kolanowych.	5
ĆW10	Możliwości fizjoterapii w chorobie zwyrodnieniowej stawów. Endoprotezo-plastyka stawów barkowych. Uszkodzenia stawu skokowego.	5
ĆW11	Możliwości fizjoterapii w leczeniu uszkodzeń stawu kolanowego. Fizjoterapia po zabiegach rekonstrukcji ACL i po artroskopiach.	5
ĆW12	Uszkodzenia kręgosłupa i miednicy.	5
ĆW13	Analiza chodu, interpretacja wyników.	2
ĆW14	Zasady planowania i programowania fizjoterapii w chorobach i dysfunkcjach ortopedycznych. Analiza wybranych przypadków.	5
ĆW15	Komunikacja z pacjentem i rodziną. Analiza ćwiczeń możliwych do wykonywania w domu w wybranych jednostkach chorobowych.	2
ĆW16	Kolokwium zaliczeniowe.	1
Razem		30

6. Metody dydaktyczne

M1	Prezentacja multimedialna.
M2	Pokaz i objaśnienie.
M3	Praca w grupach.
M4	Przykłady z praktyki fizjoterapeutycznej, pytania, dyskusja.

7. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	120
Egzaminy w sesji	2
Godziny bez udziału nauczyciela wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć	8
Przygotowanie do zaliczeń	12
Przygotowywanie do egzaminu	10
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	152
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	6

8. Metody oceny

a. Ocena formująca

F1	Przygotowanie do zajęć.
F2	Ocena aktywności podczas zajęć.

b. Ocena podsumowująca

P1	Kolokwium zaliczeniowe po 4 i 5 semestrze – zaliczenie z oceną.
P2	Egzamin po 5 semestrze.

c. Warunki zaliczenia przedmiotu

- obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów;
- pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego po 4 i 5 semestrze.
- pozytywna ocena z egzaminu po 5 semestrze.

9. Kryteria oceny

Efekt uczenia się EK1–EK3 w zakresie wiedzy	
na ocenę 2	Student nie nabył wiedzy wymaganej programem studiów.
na ocenę 3	Student w ogólnym zakresie zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none">– etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;– zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;– ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania ortopedycznego.
na ocenę 4	Student zna i różnicuje: <ul style="list-style-type: none">– etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;– zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;– ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania ortopedycznego.
na ocenę 5	Student zna, różnicuje, bezbłędnie charakteryzuje i interpretuje: <ul style="list-style-type: none">– etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;– zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;– ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania ortopedycznego.
Efekt uczenia się EK4 w zakresie umiejętności	
na ocenę 2	Student nie nabył umiejętności wymaganych programem studiów.
na ocenę 3	Student z pomocą nauczyciela lub samodzielnie, popełniając błędy i niedokładności dokonuje oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki.
na ocenę 4	Student samodzielnie, bez dodatkowej pomocy lub podpowiedzi nauczyciela, z nielicznymi błędami dokonuje oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki.
na ocenę 5	Student samodzielnie i bezbłędnie dokonuje oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki.

Efekt uczenia się EK5–EK7 w zakresie umiejętności	
na ocenę 2	Student nie nabył umiejętności wymaganych programem studiów.
na ocenę 3	<p>Student z pomocą nauczyciela lub samodzielnie, popełniając błędy i niedokładności, dobiera – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonuje zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa; – po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą; <p>Ponadto prowadzi postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce.</p>
na ocenę 4	<p>Student samodzielnie, bez dodatkowej pomocy lub podpowiedzi nauczyciela, z nielicznymi błędami dobiera – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonuje zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa; – po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą; <p>Ponadto prowadzi postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce.</p>
na ocenę 5	<p>Student samodzielnie i bezbłędnie dobiera – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonuje zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> – po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa; – po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą; <p>Ponadto prowadzi postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce.</p>
Efekt uczenia się EK8–EK9 w zakresie umiejętności	
na ocenę 2	Student nie nabył umiejętności wymaganych programem studiów.
na ocenę 3	<p>Student z pomocą nauczyciela lub samodzielnie, popełniając błędy i niedokładności instruuje pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych oraz stosuje zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego.</p>

na ocenę 4	Student samodzielnie, bez dodatkowej pomocy lub podpowiedzi nauczyciela, z nielicznymi błędami instruuje pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych oraz stosuje zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego.
na ocenę 5	Student samodzielnie i bezbłędnie instruuje pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych oraz stosuje zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego.

10. Macierz realizacji przedmiotu

Efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Sposoby oceny
EK1	D.W1	C1–C5	W1–W12 ĆW1–ĆW16	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK2	D.W2	C1–C5	W1–W12 ĆW1–ĆW16	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK3	D.W6	C3	W1, ĆW3	M1, M2	F1, F2, P1, P2
EK4	D.U3	C3	W1, ĆW13	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK5	D.U4	C1–C5	W2, W3, W5, W6, W7, W10, W11 ĆW2, ĆW4, ĆW6, ĆW7, ĆW10, ĆW12	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK6	D.U5	C1–C5	W4, ĆW5	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK7	D.U6	C1–C5	W8, W9, W12, ĆW9, ĆW10, ĆW11	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK8	D.U7	C1–C5	ĆW14, ĆW15	M1–M4	F1, F2, P1, P2
EK9	D.U47	C1–C5	ĆW14, ĆW15	M1–M4	F1, F2, P1, P2

11. Wykaz piśmiennictwa

a. Piśmiennictwo podstawowe

1.	Brotzman S.B, Wilk K.E (red. wyd. polskiego: Dziak A.) <i>Rehabilitacja Ortopedyczna</i> , Elsevier Urban & Partner, 2008, Tom I i II.
2.	Buckup K., <i>Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni</i> , PZWL, Warszawa 2007.
3.	Maxey L., Magnusson J., <i>Pooperacyjna rehabilitacja pacjentów ortopedycznych</i> , DB Publishing, 2018.
4.	Śliwiński Z., Sieroń A., Stanek A., Szczegliński J., Żak M., <i>Wielka Fizjoterapia</i> , Elsevier Urban & Partner, 2014; Tom I i II.
5.	Białoszewski D., <i>Fizjoterapia w Ortopedii</i> , PZWL, Warszawa 2014.

b. Piśmiennictwo uzupełniające

1.	Przeździak B, <i>Zaopatrzenie rehabilitacyjne</i> , VIA MEDICA, Gdańsk 2003.
2.	Mika T., Kasprzak W., <i>Fizykoterapia</i> , Wydanie IV uzupełnione, PZWL, Warszawa 2003.
3.	Feneis H., <i>Ilustrowany słownik międzynarodowego mianownictwa anatomicznego</i> , PZWL, Warszawa 1986.

12. Zatwierdzenie karty przedmiotu do realizacji

.....
(miejsowość, data)

(kierownik zakładu)

(dziekan wydziału)

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)